

29 maart 2019

Auteur: Rozemarijn Lubbe

De brexit

Samenvatting

Meerderheid wil dat GB lid blijft van EU

Veel mensen in Nederland zien het liefst dat de brexit niet doorgaat. Tweederde (65 procent) wil het liefst dat Groot-Brittannië lid blijft van de Europese Unie (EU). Een kwart (26 procent) hoopt wel dat de brexit doorgaat.

Tegenstanders van de brexit denken dat de EU minder een eenheid wordt zonder Groot-Brittannië. Ook vrezen ze chaos aan de Nederlandse grens en in Groot-Brittannië. Maar vooral zeggen veel mensen dat Groot-Brittannië een belangrijke bondgenoot is van Nederland. Binnen de EU wordt het land gezien als een belangrijke partner van Nederland tegen de macht van Frankrijk en Duitsland, buiten de EU is het een bondgenoot tegen grootmachten als China, Rusland en de Verenigde Staten. Iemand zegt: 'Met Groot-Brittannië hebben we veel raakvlakken. Wij zijn maar een klein landje en dus hebben we juist hen nodig in een wereld waar andere landen steeds machtiger worden.'

Weinig zorgen over kosten

Ook kosten zijn voor sommigen een argument om tegen de brexit te zijn, al wordt dat minder vaak genoemd.

De meeste deelnemers (61 procent) maken zich weinig tot geen zorgen over de economische gevolgen van een brexit voor Nederland.

Ruim een derde (37 procent) maakt zich daar wel zorgen over. Zij wijzen op de handel die Nederland drijft met het Verenigd Koninkrijk. Maar nog vaker worden de afdrachten binnen de EU genoemd. 'Als Groot-Brittannië de EU verlaat, worden de interne afdrachten voor Nederland nóg hoger', aldus een deelnemer.

Voorstanders: 'Brexit is voorbeeld'

De meeste mensen die wél hopen dat Groot-Brittannië de EU verlaat, zien de brexit als een testcase en voorbeeld voor andere landen: 'Als dit lukt, volgen er hopelijk meer!' Ook zeggen mensen dat de uitslag van een referendum niet genegeerd mag worden.

'Ik kijk negatiever naar Britten'

Het beeld dat mensen van Britten hebben, is voor veel deelnemers beïnvloed door de situatie rond de brexit. Een op de tien (negen procent) kijkt positiever naar de Britten, voor 45 procent is het beeld naar eigen zeggen juist verslechterd. Zij zeggen niet te begrijpen dat er ondanks de gebeurtenissen rond de brexit, nog steeds voorstanders van een Britse uittrekking zijn. Ook heeft de chaos in de Britse politiek invloed op hoe mensen over Britten denken: 'Ik weet wel dat niet elke Brit in het Lagerhuis zit, maar als ik zie hoe het er in de Britse politiek aan toe gaat, moet ik daar steeds aan denken.'

Samenvatting

Meeste mensen willen in EU blijven

Tweederde (64 procent) vindt dat Nederland lid moet blijven van de Europese Unie. Dat blijkt uit onderzoek van EenVandaag onder ruim 27.000 leden van het Opiniepanel. Drie op de tien (29 procent) mensen zien het liefst dat Nederland uit de Europese Unie stapt.

Mensen die vinden dat Nederland lid moet blijven van de Europese Unie (EU) zien vooral economische voordelen aan Europese samenwerking. Ze vrezen dat het nadelig is voor de handel als Nederland geen lid meer is van de EU. Veel tegenstanders van de nexit kijken ook negatief naar de brexit. Ze zeggen bovendien dat het voor Nederland nog ingewikkelder is om uit de EU te stappen dan voor Groot-Brittannië, omdat we de euro hebben. Vooral kiezers van D66 (97 procent), GroenLinks (95 procent), PvdA (94 procent), VVD (93 procent) en CDA (87 procent) vinden dat Nederland bij de EU moet blijven.

Vooral PVV- en FVD-stemmers voor nexit

Mensen die bij de verkiezingen voor de Provinciale Staten op de PVV stemden zijn het meest negatief over het Nederlandse EU-lidmaatschap: 83 procent van hen ziet het liefst dat Nederland uit de Unie vertrekt. Ook de meeste Forum voor Democratie-stemmers (59 procent) willen graag een 'nexit'. Ook een aanzienlijk deel van SP-kiezers zijn verdeeld: een derde (32 procent) van hen vindt dat Nederland moet vertrekken, 57 procent vindt juist dat Nederland lid moet blijven van de EU. En ook van de mensen die bij de Provinciale Statenverkiezingen thuis bleven, wil een derde (32 procent) een nexit.

'EU moet minder bevoegdheden krijgen'

Hoewel de meeste mensen vinden dat Nederland lid moet blijven van de Europese Unie, vinden veel mensen wel dat er iets moet veranderen aan de huidige manier van samenwerking. De meeste mensen (55 procent) vinden dat de EU minder bevoegdheden zou moeten hebben dan nu. Slechts één op de tien (11 procent) vindt dat er meer zaken op Europees niveau geregeld moeten worden.

Minder bevoegdheden voor de EU

Bevoegdheden EU

Er zijn politieke partijen die vinden dat er meer bevoegdheden naar de Europese Unie moeten, om Europa zo een sterker bestuur te geven. Vooral bij zaken als defensie, bestrijding van internationale criminaliteit en het klimaat zou Europa een belangrijke rol moeten spelen. Ook zou er meer Europees toezicht moeten komen op banken.

Andere politieke partijen vinden juist dat Europa zich te veel bemoeit met de lidstaten en pleiten er voor dat individuele landen zelf zoveel mogelijk bevoegdheden moeten houden.

Moeten er meer of minder bevoegdheden naar de Europese Unie, of moet dat hetzelfde blijven?

Meer bevoegdheden 11%
Ongeveer hetzelfde houden 29%
Minder bevoegdheden 55%
Weet niet / geen mening 4%

Europese samenwerking belangrijker

Levert de Europese Unie volgens jou over het algemeen meer voor- of meer nadelen op voor Nederland, of maakt het niet zo veel uit?

Meer voordelen 44%
Dat maakt niet zoveel uit 14%
Meer nadelen 36%
Weet niet / geen mening 5%

Is Europese samenwerking de afgelopen vijf jaar belangrijker of onbelangrijker geworden, of is dat hetzelfde gebleven?

Belangrijker geworden 42%
Even belangrijk 30%
Onbelangrijker geworden 17%
Weet niet / geen mening 11%

Brexit

'GB moet lid blijven van de EU'

De brexit In 2016 stemde een nipte meerderheid van de Britten voor een brexit. De uittreding van Groot-Brittannië uit de Europese Unie (EU) stond gepland op vrijdag 29 maart. Maar het land en de EU hebben nog geen deal kunnen sluiten over hoe die uittreding eruit ziet. De EU ging vorige week akkoord met een kort uitstel. Als het Britse parlement alsnog instemt met het akkoord van May over de scheidingsvoorwaarden vindt de brexit op 22 mei plaats. Anders heeft Groot-Brittannië tot 12 april om met een nieuw plan te komen.

Als je mag kiezen, wil je dan het liefst dat Groot-Brittannië wel of geen lid blijft van de Europese Unie?

Dat Groot-Brittannië wel lid van de EU blijft 65%
Dat Groot-Brittannië geen lid van de EU blijft 26%
Weet niet / geen mening 9%

In hoeverre maak je je zorgen om de economische gevolgen van een brexit voor Nederland?

Heel veel zorgen 5%
Tamelijk veel zorgen 32%
Niet zo veel zorgen 44%
Helemaal geen zorgen 17%
Weet niet / geen mening 3%

Brexit

'Groot-Brittannië is een belangrijke bondgenoot in de EU omdat de macht van Duitsland en Frankrijk anders te groot wordt.'

'Wanneer Groot-Brittannië uittreedt, is Europe minder een eenheid.'

'De open grenzen zijn juist fijn. Voor vakantie, maar ook voor werkgelegenheid en handel. Dat is slecht voor de handel met Nederland.'

'Zeker nu tussen de grootmachten een sterk Europa nodig is hoort Engeland daarbij.'

Brexit

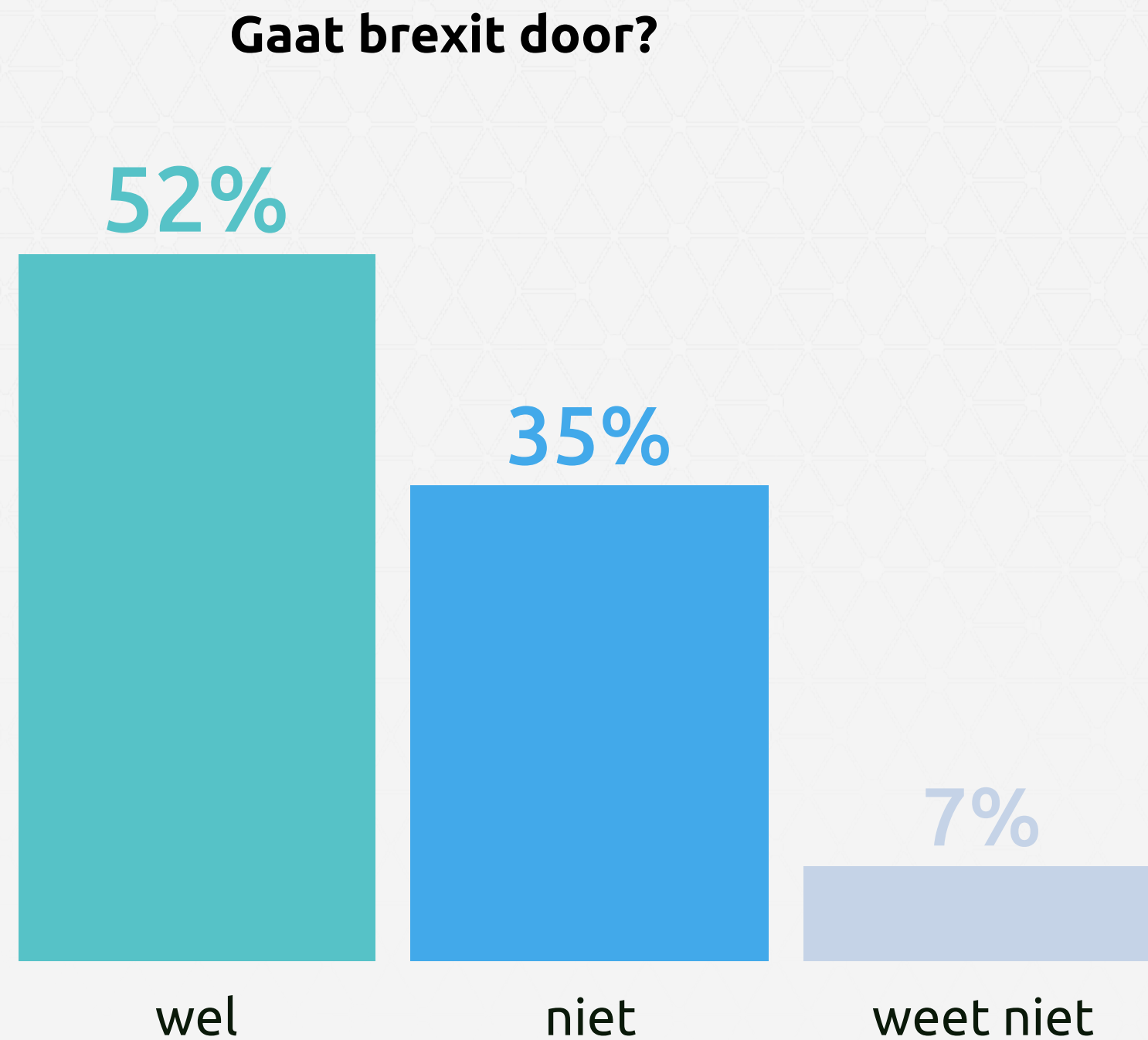
Gaat brexit door?

Verwacht je dat de brexit uiteindelijk wel of niet doorgaat?

Ik denk dat de brexit wel doorgaat 52%

Ik denkt dat de brexit niet doorgaat 35%

Weet niet / geen mening 13%

Subtitel

Waarom kijken we negatiever naar Britten?

In hoeverre is je beeld van de Britten veranderd de afgelopen twee jaar?

Veel positiever geworden 5%

Een beetje positiever geworden 4%

Hetzelfde gebleven 43%

Een beetje negatiever geworden 30%

Veel negatiever geworden 15%

Weet niet / geen mening 3%

'Ze beslissen blijkbaar met hun onderbuik. Dat ze de brexit willen doorzetten ondanks alle chaos, valt me tegen.'

'Ik weet wel dat gewone mensen niet in de politiek zitten, maar als ik aan Britten denk, kan ik alleen nog denken aan schreeuwende politici en 'order'.'

Brexit

'Als de brexit doorgaat...

Wie is volgens jou het meest schuldig aan het vastlopen van de situatie rond de brexit?

- De Britse kiezers 13%
- Premier Theresa May 9%
- Het Britse parlement 54%
- De Europese Unie 15%
- Weet niet / geen mening 9%

'Door de gebeurtenissen rond de brexit hoort Groot-Brittannië voor mijn gevoel al niet meer bij de EU.'

- Mee eens 42%
- Mee oneens 47%
- Weet niet / geen mening 11%

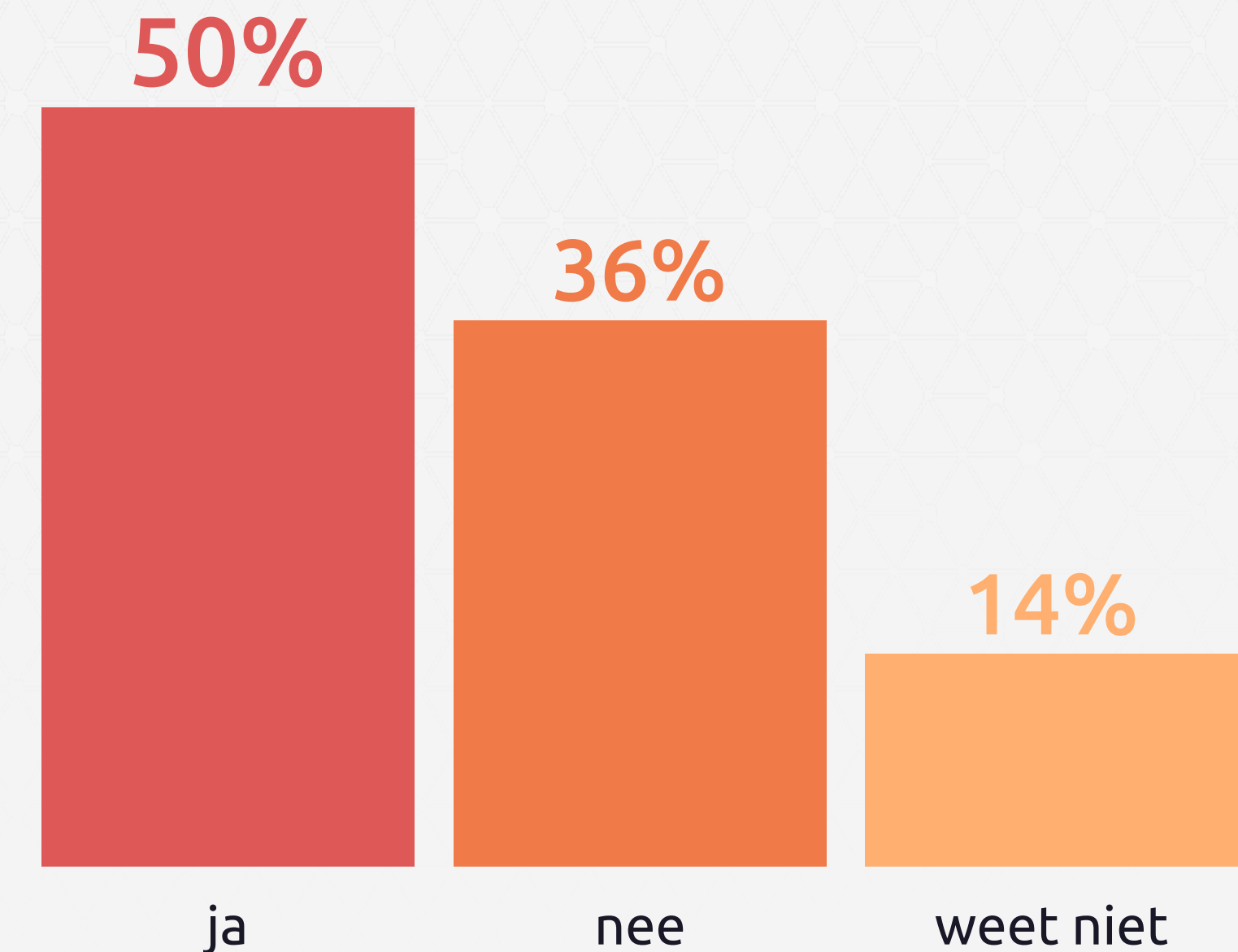
'Als de Brexit doorgaat, verwacht ik dat er binnen 5 jaar meer landen uit de EU zullen treden.'

- Mee eens 50%
- Mee oneens 36%
- Weet niet / geen mening 14%

Brexit

... treden er meer landen uit EU.'

Als de Brexit doorgaat, verwacht ik dat er binnen 5 jaar meer landen uit de EU zullen treden.

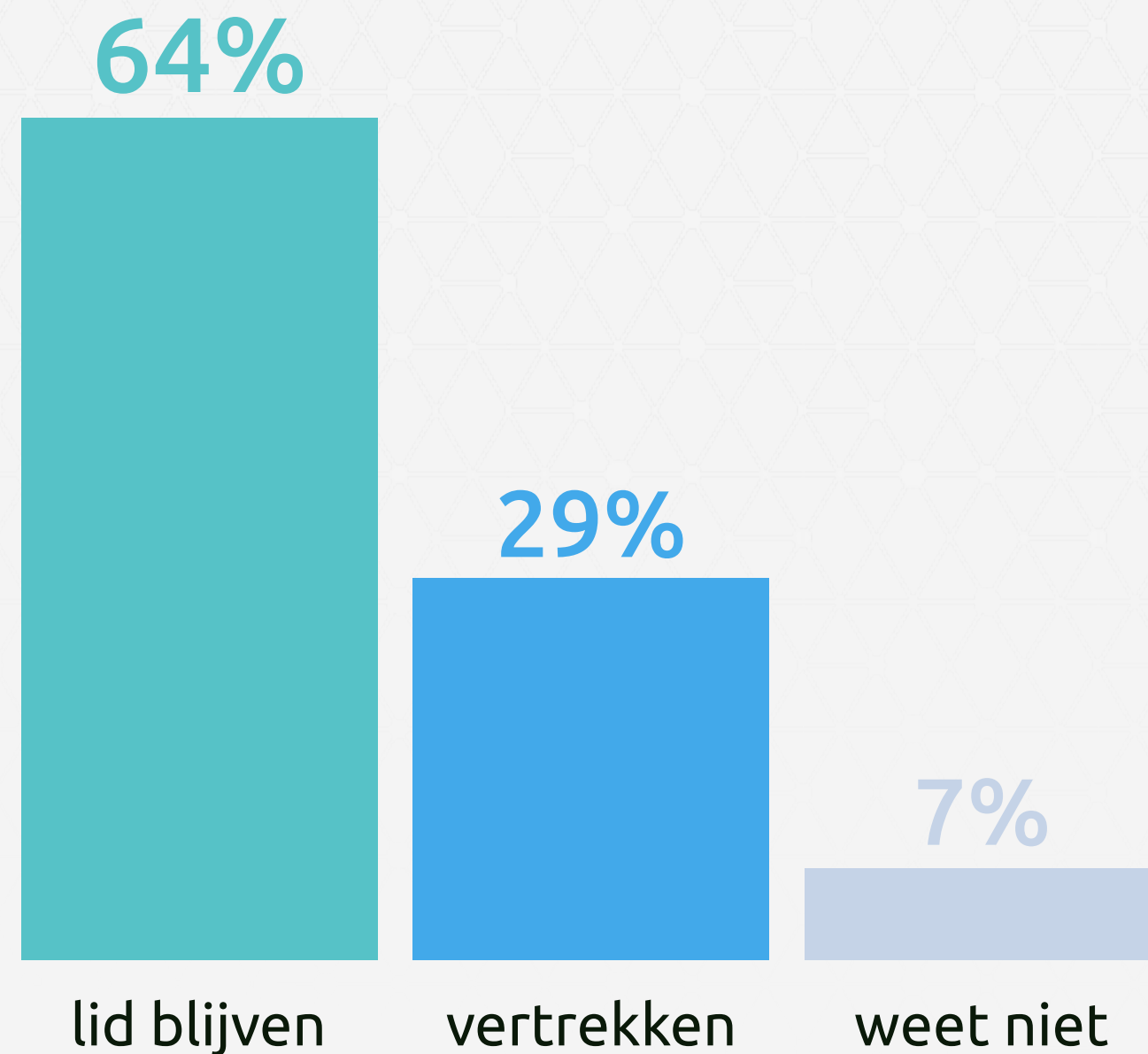

Moet Nederland uit de EU?

Als het gaat over het Nederlandse EU-lidmaatschap, wat zie je dan het liefst?

Nederland moet lid blijven van de EU 64%
 Nederland moet vertrekken uit de EU 29%
 Weet niet / geen mening 7%

Moet Nederland lid blijven of vertrekken uit de EU?

Uitsplitsing per partij

Wie wil een 'nexit'?

Als we kijken naar wat mensen hebben gestemd bij de verkiezingen voor de Provinciale Staten, zien we dat een ruime meerderheid van de mensen die in 2019 PVV hebben gestemd, vinden dat Nederland moet vertrekken uit de Europese Unie. Ook de meerderheid van de Forum voor Democratie-stemmers (59 procent) denkt dat Nederland beter af is buiten de EU. Ongeveer een derde (32 procent) van de SP-stemmers, en een kwart (23 procent) van de mensen die 50PLUS hebben gestemd, zien het liefst een 'nexit'.

	FVD	VVD	CDA	GL	PvdA	D66	PVV	SP	50PLU
Lid blijven	30%	93%	87%	95%	94%	97%	12%	57%	70%
Vertrekken	59%	4%	9%	4%	3%	3%	83%	32%	23%

Niet-stemmers

Van de mensen die niet hebben gestemd, vindt een derde (32 procent) dat Nederland uit de Europese Unie moet stappen. De helft (52 procent) vindt dat Nederland in de EU moet blijven.

EenVandaag Opiniepanel

Over dit onderzoek

Aan het onderzoek, gehouden van 25 tot en met 27 maart, deden 27.652 leden van het EenVandaag Opiniepanel mee. Het onderzoek is na weging representatief voor zes variabelen.

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met onderzoeker Rozemarijn Lubbe: rozemarijn.lubbe@eenvandaag.nl.

Over het EenVandaag Opiniepanel

Het EenVandaag Opiniepanel bestaat uit ruim 55.000 mensen. Zij beantwoorden vragenlijsten op basis van een online onderzoek. De uitslag van de peilingen onder het EenVandaag Opiniepanel zijn na weging representatief voor zes variabelen, namelijk leeftijd, geslacht, opleiding, burgerlijke staat, spreiding over het land en politieke voorkeur gemeten naar de Tweede Kamerverkiezingen van 2017. Panelleden krijgen ongeveer één keer per week een uitnodiging om aan een peiling mee te doen. Op de meeste onderzoeken respondeert 60 tot 70 procent van de panelleden.

De resultaten van het EenVandaag Opiniepanel worden gepresenteerd door Gijs Rademaker en Joyce Boverhuis in EenVandaag (ma-za 18:15 uur, NPO1)

